

Kausityönteko viisumivelvollisista maista 2012 - puutarhamarjojen poiminta

Puutarhamarjojen poimintaan sovelletaan ulkomaalaislain 81 § 1 momentin 4 kohtaa, jossa sanotaan että ulkomaalaisella, joka tulee marjojen, hedelmien, erikoiskasvien, juuresten ja vihannesten poimintaan tai korjuuseen taikka turkistarhatyöhön enintään kolmen kuukauden ajaksi puolen vuoden aikana, on oikeus tehdä tätä työtä ilman oleskelulupaa. Jäkälän kerääminen ja muikun perkaaminen eivät kuulu kausityöluvan piiriin.

Edustustot informoivat kutsuja ja kutsuttavia internetsivuillaan ja sovittavat määrääjat omien resurssiensa mukaisiksi. Kutsujilta pyydettyvät selvitykset voivat vaihdella esimerkiksi paikallisessa Schengen-yhteistyössä sovittujen yhteisten käytäntöjen tai lähtömaan muiden olosuhteiden mukaisesti. Vuokratyövoiman käyttö kausityöhön viisumivelvollisista maista ei ole mahdollista esimerkiksi kielitaidottomien kausityöntekijöiden aseman turvaamiseksi ja Schengen-alueelle suuntautuvan luvattoman maahanmuuton estämiseksi.

1. Perusedellytykset

Viisumisäännösten mukaisesti on varmistettava, että viisumilla saapuvan henkilön taloudellinen asema on turvattu ottaen huomioon sekä suunnitellun oleskelun kesto että lähtömaahan paluu. Jos viisumihakijan oma varallisuus ei riitä takaamaan näitä edellytyksiä, voidaan ottaa huomioon henkilön mahdollisuudet hankkia oleskelunsa aikana lisää varoja. Tämän arviointiin liittyy Suomessa toimivan kutsuvan yrityksen taloudellisen aseman vakaus sisältäen muun muassa lakisääteisten velvoitteiden hoitamisen. Edustustot tarkistavat työnantajan ja muiden kutsuvien yrittäjien tiedot vuosittain ulkoasiainministeriön passi- ja viisumiyksikön lausuntokäsittelyryhmien kautta.

Viisumiharkinnassa otetaan aina huomioon laittoman Schengen-alueellemuuton, luvattoman työnteon ja ihmiskaupan estäminen sekä kausityöhön tulevien henkilöiden hyväksikäytön estäminen hakutilanteessa tai työskentelyn aikana.

Viisumisäännösten mukaan viisumin myöntämisen perusedellytyksiä ovat mm.

- paluumatkalippu tai selvitys paluusta lähialueelle, esim. auto ja varat polttoaineeseen;
- matkustajavakuutus vähintään 30.000 €, joka korvaa myös kotiuttamiskulut kuolemantapauksissa ja vakavissa sairaustapauksissa;
- riittävät rahavarat maahan saavuttaessa sekä/tai riittävien varojen laillinen ansaitseminen maassa oleskelun aikana.

2. Ennakkoselvitys

Jotta maahantulolupien käsittely saadaan sujumaan joustavasti, voi edustusto pyytää alalla toimivaa, velvollisuutensa hoitavaa yritystä esittämään edustustolle etukäteen arvion siitä, miten monta poimijaa kutsuja aikoo asemamaasta rekrytoida ja milloin poimijat työskentelisivät Suomessa.

Verolliseen, työsopimussuhteiseen kausityöhön hakevien osalta yritykset voivat pääsääntöisesti käyttää puutarha-alan liittojen tekemää valmista selvityslomaketta, joka löytyy osoitteesta www.hedelmatmarjat.fi. Edustuston on hyvä ajoin informoitava kutsuja ja kutsuttavia, mikäli selvitykseen vaaditaan lomakkeen lisäksi muitakin tietoja.

3. Kausityöntekijän viisumihakemuksen käsittelyyn liittyviä erityispiirteitä

Jokainen viisumihakemus käsitellään yksilöllisesti ottaen huomioon normaalit Schengen-viisumin myöntämiseen liittyvät edellytykset. Edustusto pyytää kutsuvilta yrityksiltä selvityksen viisumihakijan majoituksesta, ruokailusta ja terveydenhoidon järjestämisestä, jollei sitä ole kyllin yksilöidysti selvitetty jo ennakkoselvityksen yhteydessä. Samoin pyydetään selvitys siitä, miten uusi kausityöntekijä ohjataan työhön ja miten hän pääsee alkuun taloudellisesti.

Tällaiseksi selvitykseksi työsuhteessa olevien osalta riittää edellä mainitussa valmiissa ennakkoselvityslomakkeessa oleva maininta työnantajan lakisääteisistä vakuutuksista ja sopimuksista. Viisumi voidaan myöntää arvioidun kausityön keston ja Suomessa toimivan yrityksen esittämän suunnitelman mukaisesti kerta- tai monikertaviisumina. Tuottajat ovat esittäneet pyynnön saada monikertaviisumeita lähialueelta saapuville henkilöille, jotka osallistuvat useiden eri aikoina valmistuvien tuotteiden poimintaan ja voisivat käydä kotona satokausien välillä.

Yrityksen tulee lisäksi esittää edustustolle suunnitelma yllättävien, matkavakuutuksen ulkopuolelle jäävien erityistilanteiden (mm. krooninen sairaus, alkoholin väärinkäyttö, soveltumattomuus työhön, rikosten tekeminen Suomessa) hoidosta sekä kausityöntekijän kotimatkan järjestämisestä tällaisessa tilanteessa. Yrittäjän on välittömästi otettava yhteyttä viranomaisiin, jotta asiaa voidaan selvittää Suomessa, ennen kausityöntekijän lähettämistä kotimaahansa.

4. Määräajat

Jos edustusto ei muuta määritä, pyytää edustusto kutsuville yrityksiltä kohdan 2 mukaisen ennakkoselvityksen tiistaihin 7. helmikuuta 2012 mennessä. Edustusto pyytää kutsujalta aina seuraavat tiedot: yrityksen nimi, Y-tunnus, yhteyshenkilö ja yhteystiedot sekä käytettävien välittäjien nimet.

Määräaikaan mennessä toimitettujen ennakkoselvitysten perusteella edustusto antaa yrityksille omat huomionsa viimeistään 2.3.2012 mennessä. Huomiot sisältävät mm. viisumihakemusten jättöön ja käsittelyyn liittyviä tietoja mm. aikataulutuksen. Edustusto voi siis muokata aikataulua tässä ohjeessa annettuja aikatauluja joustavammaksi, mikäli se edustustolle on mahdollista (mm. resurssien näkökulmasta). Kutsujia ja kutsuttavia on informoitava mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, kuitenkin viimeistään 23.1.2012 mennessä.

5. Muut huomiot

Kausityöntekoon Suomessa tarkoitettua viisumia ei voi hakea toisen Schengen-maan edustustosta ja se on tarkoitettu vain Suomessa tehtävään kausityöhön; esimerkiksi Ruotsi ei salli kausityöntekoa viisumilla. Valko-Venäjän kansalainen ei voi hakea kausityöviisumia Viron Minskin suurlähetystöstä, vaan hänen tulee hakea viisumia Suomen Moskovan lähetystöstä.

Mikäli viisumin saanut kausityöntekijä ei saavu työpaikalleen tai poistuu kesken sopimuskauden sovitusta työstä ja tilanne on tulkittavissa viisumin väärinkäytöksi, isäntäyrityksen on heti ilmoitettava asiasta osoitteeseen ptr-rikostiedustelu@poliisi.fi ja ulkoasiainministeriölle. Ihmiskauppaepäilyistä on myös ilmoitettava heti poliisille ja ulkoasiainministeriölle.